

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLERİNİN PERFORMANS DEĞERLENDİRMeye YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA*

*Başak KARAKOÇ ÖZTÜRK***

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans değerlendirme hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Nitel yöntemin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve çalışma grubunu 15 Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni oluşturmuştur. Veriler nitel veri toplama tekniklerinden görüşme yapılarak toplanmış, görüşmeler ses kaydı yapılarak kaydedilmiş ve veriler içerik analizi yapılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğunun performans görevlerinin öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları ortaya çıkarma, üst düzey düşünme becerilerini geliştirme, araştırma yapmaya yöneltme gibi amaçlara hizmet ettiğini düşündükleri, bazı öğretmenlerin ise öğrencileri değerlendirme açısından yazılı sınavlardan daha etkili olmadığını düşündükleri saptanmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin performans görevlerini hem ders kitaplarındaki hazır örneklerden hem de kendilerinin belirledikleri konulardan seçtikleri, performans görevlerinin hazırlanması sürecinde öğrencilerin bilgileri sentezlemekten çok doğrudan almalarını önemli bir sorun olarak gördükleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin çoğunun performans değerlendirmek amacıyla kendi hazırladıkları puanlama anahtarlarını kullandıkları, kalabalık sınıflarda performansla dayalı değerlendirmeyi zor ve zaman alıcı buldukları saptanmıştır. Öz değerlendirme formu ve öz eleştiri formunu öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kullanmadığı belirlenmiş, öğretmenler öz değerlendirmenin çok zaman aldığını ayrıca öğrencilerin öz değerlendirme yaparken objektif değerlendirme yapmakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan bir diğeri de performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde etkisine yöneliktir. Performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu düşünen öğretmenler performans değerlendirmeye dayalı çalışmalar sayesinde velilerin eğitim-öğretim sürecine dâhil olduklarını ve çocuklarıyla kaliteli

* Bu makale 14-17 Nisan 2015 tarihlerinde, The International Institute of Social and Economic Sciences tarafından, Roma'da düzenlenen "15th International Academic Conference" da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlık Binası Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: bkarakoc@cu.edu.tr

zaman geçirmeye başladıklarını belirtirken, olumsuz etkilerinin olduğunu düşünen öğretmenler ise velilerin performans değerlendirmenin amacını tam olarak anlamadıklarını ve çocuklarının yerine ödev yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili ve Edebiyatı, performans değerlendirme, öğretmen görüşleri, nitel araştırma.

TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE TEACHERS' VIEWS ON PERFORMANCE ASSESSMENT: A QUALITATIVE RESEARCH

ABSTRACT

The aim of this study is to determine Turkish Language and Literature teachers' views on performance assessment. Maximum variety sampling method is used to choose participants of the study group in the qualitative research, and it involves 15 Turkish Language and Literature teachers. The data were collected through interviews that were audio-recorded, and they were analyzed by content analysis. The results of the study show that most of the teachers think the performance tasks are useful for objectives such as revealing individual differences among students, improving high-order thinking skills and leading the students to do research. However, some teachers think they are not much more efficient than written examinations in terms of student assessment. Additionally, it is revealed that the teachers assign performance tasks based on both the samples in course books and the subjects given by them. They assume that one of the significant problems while preparing the performance task is students' tendency to deliver the information directly without synthesis. It is also found that most teachers use a self-developed rubric to evaluate performance tasks, and they find it hard and time-consuming to assess the works in crowded classes. Besides, it is revealed that parents do not understand the aim of the performance assessment correctly, and they consider performance tasks unnecessary.

STRUCTURED ABSTRACT

INTRODUCTION

According to language educators, learning is the process of constructing knowledge and meaning (Cox, 2005). The expected gains and skills from the area of Turkish Language and Literature can be summarised as to understand what is read and heard, to analyse and synthesise, to express meaning through oral and written production, and to perceive language and literature as national culture. To target these gains and skills, in the assessment and evaluation process besides the students' overall performance, the students' capacities regarding higher order cognitive, linguistic, and social skills such as their ability to use Turkish accurately and effectively, to think critically, to think creatively, to solve problems, to make decisions, to enjoy art

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

work should also be considered (Göçer, 2014). Within this perspective, in the evaluation process of teaching Turkish Language and Literature, instead of using sit-down exams which are purely based on assessing conceptual knowledge and which only has one correct answer, it would be more effective to use performance-based assessment techniques in which students can be given tasks where they are required to use skills such as searching for information, doing problem-solving, thinking critically, using Turkish accurately and effectively, thinking creatively, making decisions, and enjoying art work. Therefore, as being appropriate to the nature of language teaching process, performance evaluation gives more of an opportunity to observe the student's performance and developmental process while using a specific knowledge and skill, instead of determining whether the student processes certain knowledge or ability (Airasian, 1994).

When related literature was reviewed, it was found that no study related to how Turkish Language and Literature teachers' perceive performance based evaluation and what is experienced during the evaluation processes. Hence, carrying out such a study in order to define the problems in this area and to take precautions is believed to have contribution to the literature. Moving on from this starting point, the aim of this study is to explore the perceptions of Turkish Language and Literature teachers related to performance evaluation in depth.

The research questions which guided this study are as below:

What are the views of Turkish Language and Literature teachers related to the purpose of performance tasks?

What are the views of Turkish Language and Literature teachers related to defining the topics for performance tasks?

What are the views of Turkish Language and Literature teachers related to the problems experienced in preparing performance tasks?

What are the views of Turkish Language and Literature teachers related to the evaluation of performance tasks?

What are the views of Turkish Language and Literature teachers related to self-evaluation?

What are the views of Turkish Language and Literature teachers related to the problems experienced during performance evaluation in general?

What are the views of Turkish Language and Literature teachers related to the effect performance evaluation has on parents?

METHOD

This study was designed as a descriptive survey model.

Study Group

The study's population consisted Turkish Language and Literature teachers who worked during the 2014-2015 fall semester in state Anatolian High Schools located in Çukurova, Seyhan and Yüreğir central districts of Adana. Interviews were carried out with 15 teachers (10 female and 5 male) who were chosen through maximum variation

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

sampling technique. When classified according to their graduation programs, 9 of the teacher had graduated from education faculties and the remaining 6 graduated from faculty of science and letters. In relation to their year of experience, two teachers had 0-5 year of experience, another two had 6-15 years of experience, five teachers had 16-25 years of experience, 3 teachers had 25-30 years of experience, and the remaining three teachers had experience of 30 years and over.

Data Collection

Data were collected through a semi-structured interview form developed by the researcher. The prepared draft form of the semi-structured interviews was examined by experts in the field which consisted of six faculty members. Upon receiving feedback from the experts, the interview questions were reviewed and given its final form. In order to test the language validity and feasibility of the questions, a pilot study was conducted with three teachers, and it was ascertained that the questions were understood by the teachers' and the interview would take about 15-20 minutes to complete. Later, the interviews were recorded using the voice recorder.

Data Analysis

The data were analyzed through content analysis technique. First, the raw data were read, and emerging codes in relation to the aims and the sub-aims of the research were marked on the text. Then, taking into consideration the sub-aims of the study, the related codes were brought together and themes were developed. The data were also analyzed by a field expert besides the researcher and the harmony between the two different codings was found to be 89%.

FINDINGS

Teachers were asked what the purpose of performance tasks are and their views are, most of the teachers stated that performance tasks serve to the purpose of revealing individual differences. Whereas, two of the teachers stated that performance tasks lead to a less effective evaluation procedure than written exams. Performance evaluation is defined as assignments and tasks which take into account the individual characteristics of the students and which enable them to transform these into practice. These tasks are used for the development of higher order thinking skills (Popham, 2005). Based on this theoretical knowledge it can be stated that, in the eyes of the teachers, performance tasks serve the goals expected of them.

Teachers were asked how the topic selections for the performance tasks were done, most of the teachers stated that they define the topics for the performance tasks both from the course book and from the list which is pre-determined by the group of teachers in the school. Moreover teachers were asked what kind of problems they experience in preparing performance tasks, three themes were reached while addressing this question. Teachers expressed problems students, teachers and parents have experienced. Most of the teachers indicated directly copying information from sources instead of synthesizing as a problem for students. Other studies done also show that students experience problems in reaching sources and they use information readily taken from the internet.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

One of the teachers in line with this view stated this as;

“While doing their performance tasks, some students directly copy the information they find instead of organizing and re-writing it in an original way. Some students experiencing difficulty in accessing important and necessary resources related to the topic. And sometimes while explaining the performance tasks I see that they are not understood and I have to make the explanations a few more times.” (T2)

Teachers were asked how they evaluate performance tasks, the majority of the teachers stated that they use rubrics which they prepare themselves to evaluate the performance tasks, and as a reason for this, they stated that these rubrics show the exact levels of fulfilment of the tasks. However, in some studies the conclusion that while teachers use self-prepared rubrics they also use rating scales located in the teacher guide was also reached (Oğuz, 2008; Acar ve Anıl, 2009; Benli, 2010; Bal, 2013). Furthermore teachers were asked if they give room to self evaluation in their classes, when the teachers were asked whether they give room to self evaluation or not, in other words if they use self evaluation forms or self evaluation tables, the majority stated that they do not, that self evaluation takes time and that students experience difficulty in doing objective evaluation.

When students actively participate in the evaluation process their motivation towards learning increases and they gain the skills of critical thinking, taking responsibility, being able to evaluate one's self and others according to certain criteria (Karakaya, 2007, s. 35). From this point of view, it can be stated that teachers giving room to self evaluation during assessment procedures can result in important outcomes.

Teachers were asked what kind of problems they experience during performance evaluation in general, two themes were reached in regards to the problems the students and teachers experience during performance evaluation. The teachers stated that students cannot make use of the internet consciously and that they cannot synthesize the information they reach and preset in a manner which is unique to them. Also, they stated that as a result of classes being overcrowded, it is difficult to give feedback to all performance tasks and that they experience problems due to the fact that performance tasks take too much time. Similar results were reached in different studies stating that due to overcrowded classrooms performance evaluation is effective negatively and that it makes evaluation hard (Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; Acar ve Anıl, 2009; Metin ve Demiryürek, 2009).

The teachers interviewed were asked how the performance evaluation studies affect parents, some teachers think that performance evaluation has positive effects on parents and some think that it has negative effects. The teachers who think that it has positive effects stated that thanks to performance evaluation studies parents were included in the teaching-learning process and they have the chance to spend quality time with their children. Whereas, the teachers who think that it has negative effects stated that parent find performance evaluation redundant and useless, and also that parent do the tasks for students themselves. Similar findings were reached in different studies as well (Belet ve Girmen, 2007; Meydan ve Öztürk, 2008; Tüfekçioglu ve

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Turgut, 2008), reaching teacher views which stated that parents themselves do the performance tasks instead of the students.

Taking into consideration the findings reached from this study the following suggestions can be made:

Teachers should inform students about the basic purpose of the performance task, and should warn them about synthesizing the information they reach from the internet or other sources it in an original instead of copying it directly

While assigning performance tasks, students' prior knowledge, interests and needs should be taken into consideration and they should be given a chance to choose.

Parents should be informed about the purpose and reasons of use of performance tasks, and they should be warned about the fact that if these tasks are not done by the students themselves, then they will not serve their purpose.

Teachers should not show the difficulty of giving feedback to each performance tasks and time consumption of performance tasks as reason experiencing problems in the evaluation process, they should make sure to spare time to performance based evaluation and giving feedback.

Key Words: Turkish Language and Literature, performance assessment, teacher views, qualitative research

Giriş

Öğrenme sürecinde bireyin kendi özgülüğünün önem kazanmasıyla birlikte bireysel farklılıklara dayalı bir eğitim anlayışı ön plana çıkmış, her öğrencinin bilgiyi yapılandırma biçiminin farklılaşabileceği benimsenmiştir. Bu anlayış beraberinde öğrencilere çoklu değerlendirme fırsatlarının sunulması gerekliliğini ortaya çıkarmış, dolayısıyla öğretim programlarındaki ölçme değerlendirme yaklaşımlarında bilgilerin ne derece kazanıldığını ölçen bir yapıdan, bilgilerin gerçek yaşam durumlarında nasıl kullanılabileceğini ölçen bir yapıya dönüşüm söz konusu olmuştur. Bu bağlamda öğrencilerin öğretim programlarında ön görülen amaç ve kazanımlara ne derece ulaştıklarını belirleyebilmek için sadece ortaya koydukları ürünü değil süreçteki performanslarını da değerlendirmeye yönelik araçların kullanılması önerilmiştir.

Performans, üst düzey zihinsel süreç gerektiren bir görev ya da etkinlik yerine getirirken ortaya konan çaba ve bu çaba sonucunda ortaya çıkan üründür. Dolayısıyla performans, öğrencilerin öğrendiklerini geliştirmek ve pekiştirmek amacıyla sınıf içinde veya sınıf dışında bir etkinlik yaptıkları veya bir ürün ortaya koydukları zaman oluşmaktadır (Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2008; Arı, 2010) Airasian'a (1994) göre öğretmenin öğrenci davranışları hakkında karar verebilmesi için bilgiler toplayarak yorumlaması ve bunları birbiriyle ilişkilendirerek bir sonuca varması performans değerlendirmedir. Bu yüzden performans değerlendirme öğretmenin öğrenci hakkında bilgi toplamak için kullandığı bütün yolları kapsamaktadır. Bu değerlendirmenin amacı, öğrencilerin gerçek yaşam durumlarındaki performanslarını ortaya çıkarmaktır (Eisner, 1999; Palm, 2008). Dolayısıyla geleneksel değerlendirme yöntemleri bilme ve kavramaya yönelik iken, performans değerlendirme gerçek yaşam durumlarını yansıtmaya yöneliktir.

Performans değerlendirmede öğrencilerin basit ve yalın alt zihinsel düşünme gerektiren görevleri değil, daha üst düzey düşünme gerektiren karmaşık yapıdaki bazı görevleri yerine

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

getirmeleri istenmektedir. Genellikle bu görevler bir ürünü ortaya koymayı ya da bir probleme çözüm önerileri getirmeyi içermektedir. Böylece öğrencinin yaratıcılık, problem çözme, eleştirel düşünme, karar verme, empati kurma gibi yeteneklerini ortaya çıkarmak, geliştirmek, bu yeteneklerin ne düzeyde geliştiğini ve kullanılabildiğini belirlemek mümkün olabilmektedir. Bu yaklaşım bilginin yapılandırılmasını ve yapılandırılan bilginin anlamlı bir şekilde kullanılmasını gerektirmektedir (Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2008).

Dil eğitimcilerine göre öğrenme bilginin ve anlamın yapılandırılması sürecidir (Cox, 2005). Yapılandırıcı dil yaklaşımına göre dil, zihinsel becerileri geliştirmenin en önemli aracıdır. Dil, aynı zamanda öğrenmenin kalbidir ve insan beyninin sınırsız bir becerisidir. İnsanlar bu sınırsız becerilerini kullanarak öğrenirler ve zihinsel becerilerini geliştirirler (Güneş, 2007, s. 24). Soyut düşünceler tasarlamak ve onları ifade etmek dilin insana sağladığı en büyük yarardır (Vendryes, 2001, s.29). Dil ile düşünce arasındaki bu yakın ilişki, bilginin yapılandırılmasında bireyin dilin sınırları içerisinde kalmasını sağlarken, bir taraftan da dilden hareketle bağımsız yeni bilgiler yapılandırılmasını sağlamaktadır (Gömleksiz, Sinan ve Demir, 2010). Dolayısıyla performans değerlendirme dil öğretim sürecinin doğasına uygun bir değerlendirme anlayışı olarak bilginin ya da becerinin öğrencide var olup olmadığının belirlenmesinden çok, o bilgi ve becerileri kullanırken öğrencinin gösterdiği performansın ve gelişim sürecinin gözlenebilmesine olanak sağlayacaktır (Airasian, 1994). Bu bağlamda dil becerilerinin değerlendirilmesinde de öğrencilerin dili anlama düzeylerini göstermelerine izin veren, öğretmenler tarafından öğrencilerin öğrenme biçimlerinin izlenmesini ve onlara rehberlik edilmesini sağlayan bu otantik değerlendirme anlayışı (Cairney, 2000; Cambourne, 1995, Akt; Cox, 2005) son derece önemlidir.

Türk Dili ve Edebiyatı eğitimi açısından değerlendirme boyutu iki şekilde ele alınabilir. Birincisi her öğretim yılı içerisinde ya da eğitim düzeyi sonunda kazandırılan bilgi ve becerilerin ölçülmesi, ikincisi ise uzun vadede edebi metinlerin öğrencilerin yaşamlarında meydana getirdikleri davranış değişiklikleri ve kişilik gelişiminin değerlendirilmesini içermektedir (Günday, 2012, s. 230). Öğrencilerin öğrenme ve öğretme sürecinde yaptıkları çalışmaları değerlendirmeye yönelik olarak neler yapılabileceği Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım dersleri öğretim programlarında şöyle belirtilmiştir (MEB, 2011a, s.119; MEB, 2011b, s.112):

- Okuma ve anlama becerisini gözlemlene (Anlatmaya bağlı metinleri okuma, öğretici metinleri okuma, şiir okuma).
- Yazmayı gözlemlene (Şiir yazma, öğretici metin yazma, sanat metinleri yazma).
- Anlamayı gözlemlene (Metni anlama).
- Metni inceleme ve yorumlamayı gözlemlene.

Bu bağlamda Türk Dili ve Edebiyatı alanından beklenen kazanımlar ve beceriler, okuduğunu ve dinlediğini anlama, analiz ve sentez yapabilme, anlatmak istediğini söz ve yazı ile ifade etme, dil ve edebiyatı milli kültür olarak kavrama biçiminde özetlenebilir (Cemiloğlu, 2013, s. 166). Ayrıca kazandırılması hedeflenen becerilere yönelik olarak yapılacak ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğrencilerin genel performansları yanında Türkçeyi doğru ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme, karar verme, sanat eserinden zevk alma gibi üst düzey zihinsel, dilsel ve sosyal becerilere yönelik durumları da göz önünde bulundurulmalıdır (Göçer, 2014).

Türk Edebiyatı Dersi Öğretim Programı bireysel farklılıkları dikkate alan öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme stratejilerini benimsemiş olduğundan ölçme değerlendirmede de öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlarını sergilemeleri için farklı ölçme yöntemleri kullanılması gerekmektedir. Öğretmenlerin farklı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden ünitelerdeki kazanımlara uygun olanı

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

seçerek öğrencileri bunlarla değerlendirmeleri uygundur (MEB, 2011a, s.119). Dolayısıyla Türk dili ve edebiyatı eğitime yönelik olarak yapılacak değerlendirmelerde sadece bilgiyi ölçmeye yönelik tek bir doğru cevabı olan yazıya dayalı görevler ve sınavların yanı sıra öğrencilerin araştırma, problem çözme, eleştirel düşünme, Türkçeyi doğru ve etkili kullanma, yaratıcı düşünme, karar verme, sanat eserinden zevk alma gibi becerilerini kullanabildikleri ve öğrendikleri bilgileri uygulayabilecekleri görevler vererek performansa dayalı ölçümlerin yapılması daha etkili olabilir.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, varsa öğrencilerin eksikliklerini belirlemeli, onlara gerekli becerileri kazandırmaya gayret etmelidir. Bunun için de ölçme-değerlendirme sürecinde, performansa dayalı birkaç aracı birlikte kullanılmalıdır. Performansa dayalı ölçme ve değerlendirme araçları ise; performans görevi, proje, öğrenci ürün dosyası (portfolyo), akran değerlendirme, öz değerlendirme, yazılı raporlar, gösteri, poster gibi alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarıdır. Bu alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının en önemlilerinden biri performans değerlendirme içinde yer alan performans görevidir.

Performans görevi öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak bir problem durumunun çözümünde kullanmış oldukları bilgilerini, becerilerini, alışkanlıklarını ve problem durumları karşısında gösterdikleri tepkilerini açığa çıkarmasına fırsat verecek çalışmalardır (Arı, 2010; Deniz ve Kaptan, 2011; Popham, 2005). Performans görevleri, yazılı anlatım, sözlü anlatım, sunu yapma, kompozisyon, makale yazma, deney düzeniği oluşturma, deney yapma, resim yapma, kroki çizme, grafik çizme, bir araç yapma, şarkı söyleme, model oluşturma, fotoğraf çekme gibi işlevlere sahip becerileri içermektedir. Performans görevlerinin Türk dili ve edebiyatı eğitiminde, ürünün ve sürecin değerlendirilmesine yönelik olarak kullanılması önerilmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde performans görevi konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerine yönelik çok sayıda çalışma olduğu (Acar ve Anıl, 2009; Güvey, 2009; Güney, 2010; Başboğaoğlu ve Demir, 2011; Yılmaz ve Benli, 2011) görülmüş, ayrıca ilköğretim matematik öğretmenlerinin (Bal, 2013), Türkçe öğretmenlerinin ve öğrencilerin (Coşkun, Gelen ve Kan, 2009; Gömleksiz, 2010; Gömleksiz, Sinan ve Demir 2010; Arslan, 2013; Yiğit ve Kırımlı, 2014) bu konudaki görüşlerine, fen ve teknoloji dersinde verilen performans görevlerine yönelik olarak öğretmenlerin ve velilerin görüşlerine (Tüysüz, Karakuyu ve Tatar, 2010; Yeşilyurt, 2012) odaklanan çalışmalar olduğu saptanmıştır. Ancak Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin genel olarak performans değerlendirme özel olarak performans görevine yönelik görüşlerini öğrenmek amacıyla yapılan herhangi bir araştırma olmadığı göze çarpmıştır. Bu bağlamda performansa dayalı değerlendirmenin Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerince nasıl algılandığı ve değerlendirme çalışmalarında neler yaşandığının belirlenmesi, bu konudaki sorunların tespiti ve gerekli önlemlerin alınması açısından önem taşımaktadır.

Yukarıdaki önem ve gerekçelerden yola çıkılarak yapılan araştırmanın amacı; Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans değerlendirme hakkındaki görüşlerini ayrıntılı olarak irdelemektir. Bu amaç doğrultusunda Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans görevlerinin hangi amaçlara hizmet ettiği, konularının belirlenmesi, hazırlanması sürecinde ve genel olarak performans değerlendirme sürecinde yaşadıkları sorunların saptanması ve velilerin bu süreçteki etkisine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle yapılan araştırma ile aşağıdaki sorulara cevap aramak amaçlanmıştır:

1. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans görevlerinin hizmet ettiği amaçlara yönelik görüşleri nelerdir?
2. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans görevlerinin konularının belirlenmesine yönelik görüşleri nelerdir?

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

3. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans görevlerinin hazırlanması sürecinde yaşanan sorunlara yönelik görüşleri nelerdir?
4. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans görevlerinin değerlendirilmesine yönelik görüşleri nelerdir?
5. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin öz değerlendirmeye yönelik görüşleri nelerdir?
6. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin genel olarak performans değerlendirme sürecinde yaşanan sorunlara yönelik görüşleri nelerdir?
7. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans değerlendirmenin veliler üzerindeki etkisine yönelik görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin performans değerlendirmeye ilişkin görüşlerini ayrıntılı olarak ortaya çıkarmak için yapılan nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma yöntemlerinden örnek olay (durum) yöntemi kullanılmış, bir durumla ilişkili bireylerin bu durumdan nasıl etkilendikleri ve o duruma yönelik bakış açıları araştırılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2014-2015 güz döneminde, Adana ili, Çukurova, Seyhan ve Yüreğir merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi Anadolu liselerinde görev yapan Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmak amacıyla, amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesi kullanılmıştır. Maksimum çeşitliliğe dayalı bir örneklem oluşturmada amaç, genelleme yapmak için bu çeşitliliği sağlamak değil, tam tersine bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu bağlamda öğretmenlere öncelikle cinsiyetlerine, mezun oldukları okul türüne, mesleki kıdemlerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Görüşme yapılan öğretmenlerin 10'u bayan, 5'i erkektir. Mezun olunan okul türü açısından öğretmenlerin 9'u eğitim fakültesi, 6'sı fen edebiyat fakültesi mezunudur. Mesleki kıdem açısından ise, 0-5 yıl kıdeme sahip iki, 6-15 yıl kıdeme sahip iki, 16-25 yıl kıdeme sahip beş, 25-30 yıl kıdeme sahip üç, 30 yıl ve üstü kıdeme sahip üç öğretmenle görüşme yapılmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veriler nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme yapılarak toplanmış, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun hazırlanması sürecinde öncelikle ilgili literatür taranmış ve uzman görüşleri esas alınmıştır. Hazırlanan taslak yarı yapılandırılmış görüşme formu program geliştirme, ölçme-değerlendirme, Türkçe eğitimi ve Türk Dili ve Edebiyatı eğitimi alanında uzman altı öğretim üyesi tarafından incelenmiş, alınan geri bildirimler doğrultusunda yeniden düzenlenmiş ve son halini almıştır. Soruların dilsel geçerliliğini ve uygulanabilirliğini test etmek amacıyla üç Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeniyle pilot uygulama yapılmış, pilot uygulama sonucunda, formdaki soruların öğretmenler tarafından anlaşıldığı, bir görüşmenin yaklaşık 15-20 dakika sürdüğü belirlenmiştir.

Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin bazı kişisel bilgilerini öğrenmeye yönelik sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise genel olarak performans

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

değerlendirme özel olarak performans görevine ve öz değerlendirmeye yönelik görüşlerini öğrenmek amacıyla sorular sorulmuştur. Görüşmeler, öğretmenlere uygun zamanlarda, görüşme için uygun ortam sağlanarak yapılmış, ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Aynı zamanda araştırmacı tarafından da not tutulmuş, her görüşmenin yapıldığı tarih, yeri ve saati de görüşme formuna kaydedilmiştir.

Verilerin Analiz Edilmesi

Toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Öncelikle veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve toplam 35 sayfalık ham veri elde edilmiştir. İçerik analizi sürecinde bu ham veriler okunmuş kodlar oluşturulurken araştırmanın amacı ve alt amaçları doğrultusunda ortaya çıkan anlamlardan belli kodlar oluşturularak metin üzerinde işaretlenmiştir. Kodlanan veriler incelenerek benzerlik ve farklılıklarına göre gruplandırılmıştır. Daha sonra birbiriyle ilişkili olan kodlar araştırmanın alt amaçları da göz önünde bulundurularak bir araya getirilmiş ve temalar oluşturulmuştur.

Yapılan analiz sonucunda elde edilen kodlar ve oluşturulan temaların etkili bir biçimde organize edilip edilmediğinin incelenmesi için (Creswell, 1998) oluşturulan kodlar ve temalar bir eğitim programları ve öğretim, bir Türkçe eğitimi alanında iki uzman ile bir de Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenin görüşüne sunulmuştur.

Veriler araştırmacı dışında bir alan uzmanı tarafından da incelenmiş, belirlenen kodlara yönelik uyum yüzdeleri Miles ve Huberman'ın (1994, s.64) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılarak hesaplanmış ve kodlayıcılar arasındaki uyumun % 89 olduğu saptanmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular betimlenmiş, güvenilirliği arttırmak için öğretmen görüşlerinden alıntılara yer verilmiştir. Alıntılar sunarken öğretmenler "Ö" harfi ve numara verilerek kodlanmıştır (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4...).

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın alt amaçları doğrultusunda Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin genel olarak performans değerlendirmeye yönelik görüşleri yer almaktadır.

Öğretmenlere öncelikle performans görevlerinin hangi amaçlara hizmet ettiği sorulmuş, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1 Performans Görevlerinin Hizmet Ettiği Amaçlara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Olumlu Görüşler	Bireysel farklılıkları ortaya çıkarma	9
	Üst düzey düşünme becerilerini geliştirme	7
	Araştırma yapmaya yöneltme	6
	Öğretim sürecini etkili değerlendirme	5
	Dil becerilerini gerçek yaşamda kullanmayı sağlama	5
Olumsuz Görüşler	Yazılı sınavlardan daha etkisiz olması	2

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu performans görevlerinin bireysel farklılıkları ortaya çıkarma amacına hizmet ettiğini düşünmektedir. Bununla birlikte 7 öğretmen yaratıcılık, problem çözme, eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiğini, 6 öğretmen araştırmaya yapmaya yönelttiğini, 5 öğretmen öğretim sürecini daha etkili bir şekilde değerlendirmeye yardımcı olduğunu, 5 öğretmen ise dil becerilerini gerçek

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

yaşamda kullanmayı sağladığını ifade etmiştir. Öğretmenlerden biri bu konudaki görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir:

“Performans görevleri bence en çok bireysel farkları ortaya çıkarıyor. Bu amaca hizmet ediyor. Çünkü her öğrenciye aynı performans görevi veriliyor ama farklı farklı ürünler ortaya çıkıyor. Böylece yaratıcılıklarının ve kendilerine özgü problem çözme becerilerinin yani daha üst düzey becerilerinin gelişmesine hizmet ediyor.” (Ö5)

Başka bir öğretmen ise görüşünü *“Öğrenciler performans görevleri sayesinde sözlü ve yazılı ifade becerilerini ortaya koyuyor. Okuduklarını veya dinlediklerini anlama becerilerini yansıtabiliyor. Dil becerilerini kullanarak gerçek yaşamda da kullanmayı öğreniyor.”* (Ö8) şeklinde ifade etmiştir.

Görüşme yapılan öğretmenlerden ikisi ise performans görevlerinin yazılı sınavlardan daha etkisiz bir değerlendirmeye yol açtığını çünkü öğrencilerin bunlara yazılılar gibi hazırlanmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlere performans görevi konularını nasıl belirledikleri sorulmuş, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2 Performans Görevi Konularının Belirlenmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Konu Seçimi	Ders kitabındaki konulardan yola çıkarak belirleyenler	4
	Kendileri belirleyenler	4
	Hem ders kitabındaki konulardan hem de zümre öğretmenleriyle belirledikleri konulardan seçenler	7

Tablo 2’de görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu performans görevi konularını belirlerken hem ders kitabındaki konulardan hem de zümre öğretmenleriyle belirledikleri seçtiklerini dile getirirken, 4 öğretmen konuları ders kitabındaki konulardan yola çıkarak belirlediklerini konulardan, 4 öğretmen ise kendisinin belirlediğini ifade etmiştir. Bu yönde görüş bildiren öğretmenlerden biri *“Konuları kendim belirliyorum. Performans görevlerini belirlerken öğrencilerin daha çok şey öğrenmesi gerektiğine inandığım konulardan seçmeye, kaynaklara ulaşabilmelerine, konunun seviyelerine uygun olmasına dikkat ediyorum.”* (Ö9) diyerek görüşlerini ifade etmiştir.

Görüşme yapılan öğretmenlere performans görevlerinin hazırlanması sürecinde ne tür sorunlar yaşandığı sorulmuş, üç öğretmen sorun yaşanmadığını ifade etmiş, çeşitli sorunlar yaşandığını dile getiren öğretmenlerin görüşleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3 Performans Görevlerini Hazırlama Sürecinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Öğrencilerin yaşadığı sorunlar	Ulaşılan bilgileri aynen kopyalama	12
	Yönergeleri doğru anlamama	5
	Kaynaklara ulaşamama	4
	Defalarca açıklama yapmak zorunda kalma	6
Öğretmenlerin yaşadığı sorunlar	Ödevlerin geç teslim edilmesi	4
	Performans görevlerine dahil olunması	8
Velilerin yaşadığı sorunlar		

Tablo 3'te görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretmenlerin verdikleri cevaplardan yola çıkarak üç temaya ulaşılmış, yani öğretmenlerin performans görevlerinin hazırlanması sürecinde kendilerinin, öğrencilerin ve velilerin yaşadıkları sorunları dile getirdikleri saptanmıştır. Öğrenciler açısından yaşanan sorunları dile getiren öğretmenlerin çoğu öğrencilerin ulaştıkları bilgileri sentezlemekten çok olduğu gibi kopyaladıklarını belirtmişler, bunun yanı sıra 5 öğretmen yönergeleri doğru bir şekilde anlamadıklarını, 4 öğretmen ise gerekli kaynaklara ulaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Kendilerinin yaşadıkları sorunları dile getiren öğretmenler ise en çok performans görevinin nasıl hazırlanacağı konusunda defalarca açıklama yapmak zorunda kaldıklarını ve ödevlerin geç teslim edildiğini vurgulamışlardır. Performans görevlerinin hazırlanması sürecinde velilere ilişkin sorunlar yaşadıklarını belirten öğretmenlerin çoğu velilerin performans görevlerine dâhil olduklarını yani bu görevleri çocuklarının yerine yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Bu konuda görüş bildiren öğretmenlerden biri görüşlerini şu şekilde belirtmiştir.

“Bazı öğrenciler performans görevlerini yaparken bulduğu bilgileri düzenleyip özgün bir şekilde yazmak yerine olduğu gibi kopyalıyorlar. Bazı öğrenciler ise konuyla ilgili önemli ve gerekli kaynaklara ulaşmakta sıkıntı yaşıyor. Bazen de performans görevlerini açıklarken anlaşılmadığını görüyorum ve birkaç kez açıklama yapmak zorunda kalıyorum. Bu durum bazen ödevin tam anlaşılmamasından kaynaklanıyor, bazen de yönergelerin yeterince dinlenmemesinden. Veliler açısından yaşanan en önemli sorun bence belki de çocuklarının isteğiyle performans görevlerinin hazırlanmasında büyük yardımlar yapmaları. Yani bu sürece fazlaca müdahale ediyorlar. Çocuklarının yapması gerekenleri de onlar yapıyorlar bence.” (Ö2)

Öğretmenlere performans görevlerini nasıl değerlendirdikleri sorulmuş öğretmenlerin bu konudaki görüşleri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4 Performans Görevlerinin Değerlendirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Öğretmenler tarafından hazırlanan puanlama anahtarları	Verilen performans görevinin niteliğine uygun olması	14
	Görevi yerine getirme düzeylerinin tam olarak ortaya konması	14
Eğitim sitelerinden alınan hazır puanlama anahtarları	Az zaman alması	1

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğretmenlerin büyük çoğunluğu performans görevlerini değerlendirirken kendilerinin hazırladıkları puanlama anahtarlarını kullandıklarını belirtmişler, kendilerinin belirledikleri ölçütlerin verdikleri performans görevinin niteliğine daha uygun olmasını ve görevi yerine getirme düzeylerini tam olarak belirtebilmelerini buna gerekçe olarak göstermişlerdir. Sadece bir öğretmen çeşitli eğitim sitelerinden aldığı puanlama anahtarlarını kullandığını, bunun daha az zamanını aldığını belirtmiştir. Bu bağlamda (Ö13) kodlu öğretmen görüşlerini şöyle ifade etmiştir: *“Performans görevlerini ölçütlerini kendimin hazırladığı puanlamaya göre değerlendiriyorum. Öğrencilere de kendilerini nasıl değerlendireceğimi görevi verdiğim zaman duyuruyorum. Yaptıkları performans görevlerini genellikle sınıfta sunduruyorum. Yaptıkları sunumu da değerlendiriyorum.”*

Öğretmenlere derslerinde öz değerlendirmeye yer verip vermedikleri sorulmuş öğretmenlerin görüşleri Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5 Öz Değerlendirmeye İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Öz değerlendirmeyi kullanmayanlar	Zaman alıcı olması	12
	Objektif değerlendirmenin yapılmaması	2
Öz değerlendirmeyi kullananlar	Öğrencilerin değerlendirme sürecine katılımlarını sağlaması	3
	Eleştirel düşünme becerisini geliştirmesi	2

Öğretmenlere derslerinde öz değerlendirmeye yer verip vermedikleri yani öz değerlendirme formu ve öz eleştiri tablolarını kullanıp kullanmadıkları sorulduğunda Tablo 5'te görüldüğü gibi büyük çoğunluğu kullanmadığını belirtmiş, öz değerlendirmenin zaman alıcı olduğunu ayrıca öğrencilerin objektif değerlendirme yapmakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Üç öğretmen ise öz eleştiri tablolarını ve öz değerlendirme formlarını zaman zaman kullandıklarını, bu değerlendirmenin öğrencilerin değerlendirme sürecine katılımlarını sağladığını ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiğini dile getirmişlerdir. Öz değerlendirmeye yer vermeyen öğretmenlerden (Ö6) kodlu öğretmen bu kapsamda şunları söylemiştir: *“Öz değerlendirmeye zaman kalmıyor. Bunlar zaman alıyor. Bu nedenle kullanmıyorum. Zaten performans görevlerini ben değerlendiriyorum. Bir de öz değerlendirme yapıp onun üzerinde durursak konular hiç yetişmez.”*

Görüşme yapılan öğretmenlere performans değerlendirme sürecinde genel olarak ne tür sorunlar yaşandığı sorulmuş, öğretmenlerin verdiği cevaplar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6 Performans Değerlendirme Sürecinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Öğrencilerin yaşadığı sorunlar	İnternette bilinçli şekilde faydalanamama	10
	Ulaşılan kaynakları sentezleyememe	10
	Performans görevlerini yanlış anlama	5
	Öz değerlendirmede objektif olamama	2
	Her performans görevine geri bildirim vermenin zor olması	11
Öğretmenlerin yaşadığı sorunlar	Zaman alması	8
	Kağıt üzerinde kalması	2

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Tablo 6’da görüldüğü gibi performans değerlendirme sürecinde yaşanan sorunlara dair öğrencilerin yaşadığı sorunlar ve öğretmenlerin yaşadığı sorunlar olmak üzere iki temaya ulaşılmıştır. Öğretmenler öğrencilerin internetten bilinçli bir şekilde yararlanamadıklarını ve ulaştıkları bilgileri olduğu gibi kullandıklarını, sentezleyerek kendilerine özgü bir yapıya kavuşturamadıklarını belirtmiş, bunların öğrenciler tarafından en çok yaşanan sorunlar olduğunu dile getirmişlerdir. Bunların yanı sıra bazı öğretmenler öğrencilerin bazen performans görevlerini yanlış anladıklarını, bu nedenle farklı bir sonuca ulaştıklarını belirtirken; bazı öğretmenler öğrencilerin öz değerlendirmede objektif olamadıklarını bu yüzden kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenlerin çoğu her performans görevine geri bildirim vermenin zor olması ve performans görevlerinin fazla zaman alması nedeniyle öğretmenlerin değerlendirme sürecinde sorunlar yaşadıklarını söylemişlerdir. İki öğretmen ise performans değerlendirmenin sadece kâğıt üzerinde kaldığını, öğrencilerin gelişim düzeylerinin artırılması için kullanılmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden biri bu konudaki görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Her öğrencinin yaptığı ödevi ayrı ayrı geri bildirim vermek çok zor. Ayrıca her öğrencinin performansına dayalı değerlendirilmesi uzun zaman alıyor. Öğrenciler bazen verilen görevi yaparken ulaştıkları kaynakları yeterince okumuyor ve kendine göre düzenlemiyor.” (Ö14)

Görüşme yapılan öğretmenlere performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde nasıl etkileri olduğu sorulmuş, elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7 Performans Değerlendirme Çalışmalarının Veliler Üzerindeki Etkilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kod	f
Olumlu Etkiler	Eğitim-öğretim sürecine dâhil olmaları	7
	Çocuklarıyla kaliteli zaman geçirmeleri	5
Olumsuz Etkiler	Performans değerlendirmeyi gereksiz ve yararsız bulmaları	8
	Çocuklarının yerine ödev yapmaları	8

Tablo 7’de görüldüğü gibi bazı öğretmenler performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu düşünürken bazı öğretmenler olumsuz etkisinin olduğunu düşünmektedir. Olumlu etkilerinin olduğunu düşünen öğretmenler performans değerlendirmeye dayalı çalışmalar sayesinde velilerin eğitim-öğretim sürecine dâhil olduklarını ve çocuklarıyla kaliteli zaman geçirmeye başladıklarını belirtmişlerdir. Performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde olumsuz etkilerinin olduğunu düşünen öğretmenler ise velilerin performans değerlendirmeyi gereksiz ve yararsız bulduklarını, ayrıca çocuklarının yerine ödev yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuyla ilgili olarak görüş belirten öğretmenlerden biri şunları söylemiştir:

“Veliler çocuklarına verilen performans görevini yapmaya başladı. Bir de performans değerlendirme çalışmalarının gereksiz olduğu düşünüyorlar bu kadar uğraşmayı saçma buluyorlar.” (Ö11)

Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde öğretmenlerin çoğunun performans görevlerinin bireysel farklılıkları ortaya çıkarma amacına hizmet ettiğini, bunun yanı sıra yaratıcılık, problem çözme, eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

geliştirdiğini, araştırmaya yapmaya yönelttiğini, öğretim sürecini daha etkili bir şekilde değerlendirmeye yardımcı olduğunu, dil becerilerini gerçek yaşamda kullanmayı sağladığını ifade etmiştir. Bu bulguların literatürle de desteklendiği söylenebilir. Şöyle ki performans değerlendirme, öğrencilerin bireysel özellikleri dikkate alınarak, bunları uygulamaya dönüştürmelerini sağlayacak durum ve ödevler olarak tanımlanmaktadır (Özbay, 2007, s. 167). Bu görevler, eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alandaki becerilerini aynı anda kullanmasını sağlamak ve üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır (Popham, 2005). Bu kuramsal bilgilerden yola çıkarak öğretmenlerin nazarında performans görevlerinin kendilerinden beklenen amaçlara hizmet ettiği söylenebilir. Araştırma sonucunda elde edilen bu bulgu, başka araştırma sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir (Selanik Ay, Karadağ ve Çengelci, 2008; Güvey, 2009; Coşkun, Gelen ve Kan, 2009; Yılmaz ve Benli, 2011). Bu araştırmalar sonucunda da performans görevlerinin araştırma yapma, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme, öğrencilerin öğrendiklerini günlük hayatla ilişkilendirmelerini sağlama, bireysel yeteneklerini ortaya çıkarma, düşüncelerini yazılı ve sözlü biçimde ifade etmelerini sağlama amaçlarını gerçekleştirmeye katkı sağladığı saptanmıştır. Ayrıca birçok araştırmada performans görevlerinin öğrencilerin akademik başarısını ve kalıcı öğrenmelerini olumlu etkilediğine ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır (Şeker, 2009; Çetin ve Çakan, 2010; Öztürk, 2010; Gürel, 2012).

Performans görevleri, öğrencilerin edindiği bilgi ve becerileri bir problemi çözmek üzere kullanmasını sağlayan görevlerdir. Performans görevlerinin en önemli özellikleri yerine getirilen görev sonucunda bir ürün ortaya çıkması, ortaya çıkan ürünün özgün bir ürün olması yani tek doğru cevabın bulunmaması, bu ürünle birlikte sürecin de değerlendirilmesini gerektirmesidir. Ayrıca performans görevleri gerçek yaşamda karşılaşılması muhtemel sorunlarla baş etmede kılavuz edecek nitelikte olmalı, açık ve anlaşılır olmalı, hangi amaç ve kazanımların gerçekleştirilmiş olacağı konusunda haberdar edici nitelikte olmalıdır (Marzano, Pickering ve McTighe, 1993; Oosterhof, 2003; Büyüköztürk, 2007; Koç, 2007; Coşkun, Gelen ve Kan, 2009). Bununla birlikte yapılan araştırma sonucunda bazı öğretmenlerin yazılı sınavlarla çoktan seçmeli maddelerden oluşan sınavların performans görevlerinden daha etkili olduğunu düşünmektedir. Bu bulgu, bu görüşe sahip öğretmenlerin öğrenci başarısını ve gelişimini değerlendirmede geleneksel ölçme araç ve yöntemlerini daha etkili buldukları ve bunları kullanma eğilimlerinin daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Dolayısıyla bu sonuç, öğretmenlerin alternatif değerlendirme yaklaşımlarını daha az etkili buldukları ve gerektiğinden daha az uyguladıkları sonucuna ulaşan bazı araştırma (Doğan, 2005; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007) bulgularıyla da paralellik göstermektedir. Yine yapılan bir araştırmada öğretmenler, alternatif ölçme araçlarını geçerli ve güvenilir olmadığı için kullanmadıklarını ve klasik sınavlardan ayrılmanın kendileri için güç olduğunu belirtmişlerdir (Gömleksiz ve Bulut, 2007, s. 178). Brookhart (1994, Akt: McMillan J., Myran S. ve Workman D., 2002), öğretmenlerin değerlendirme uygulamaları ile ilgili literatürü incelemiş ve bu araştırmalardan yola çıkarak bazı öğretmenlerin değerlendirmede yazılı sınavlara daha çok önem verdiklerini saptamıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan biri de performans görevi konularının belirlenmesine yöneliktir. Bu bağlamda öğretmenlerin çoğunun performans görevi konularını belirlerken hem ders kitabındaki konulardan hem de zümre öğretmenleriyle belirledikleri konulardan seçtiklerini saptanmıştır. Oysa konu belirlerken birden çok konu belirlemek ve öğrencilere de seçme şansı vermek öğrencilerin ödev konularını seçerken ilgi, istek ve deneyimlerini göz önünde bulundurmalarını sağlayarak daha nitelikli çalışmaların ortaya çıkmasında etkili olabilir. Sınıf öğretmenlerinin ise bu bulgunun aksine birden fazla konu belirleyerek seçimi öğrencilere bıraktıkları ve işlenen konulara uygun görevler verdikleri çeşitli araştırmalarla (Selanik Ay, Karadağ ve Çengelci, 2008; Yılmaz ve Benli, 2011) saptanmıştır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Araştırma sonucunda elde edilen bir diğer bulgu da öğretmenlerin performans görevlerinin hazırlanması sürecinde öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin yaşadıkları sorunları dile getirmeleridir. Öğrenciler açısından yaşanan sorunları dile getiren öğretmenlerin çoğu performans görevlerinin hazırlanması sürecinde öğrencilerin ulaştıkları bilgileri sentezlemekten çok olduğu gibi kopyaladıklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde öğretmenlerin çoğu genel olarak performans değerlendirme sürecinde yaşanan sorunlara dair görüşlerini belirtirken de öğrencilerin internetten bilinçli bir şekilde yararlanmadıklarını ve ulaştıkları bilgileri olduğu gibi kullandıklarını, sentezleyerek kendilerine özgü bir yapıya kavuşturamadıklarını söylemiş, bunların öğrenciler tarafından en çok yaşanan sorunlar olduğunu dile getirmişlerdir. Bunların yanı sıra bazı öğretmenler ise öğrencilerin bazen performans görevlerini yanlış anladıklarını, bu nedenle farklı bir sonuca ulaştıklarını ifade etmişlerdir.

Performans görevleri öğrencilerin internetten ya da kitaplardan bilgileri aynen aktarmalarını değil; bilgiyi edinme, düzenleme, kritik etme, kendini ifade etme, yaratıcılığı ve vücut dilini kullanma gibi hem bilişsel, hem psikomotor, hem de duyuşsal becerilerini işe koşmalarını sağlamalıdır. Önemli olan, elde edilen bilginin özgün bir biçimde yeniden yorumlanmasına imkân veren becerilerin ortaya konmasıdır (Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2008). Bu nedenle öğretmenlerin performans görevlerinin hazırlanması sürecinde yaşanan en önemli sorun olarak ulaşılan bilgilerin hiçbir işlemle geçirilmeden aynen aktarılmasını görmekte haklı oldukları söylenebilir. Belet ve Girmen (2007) tarafından yapılan araştırmada da öğretmenler öğrencilerin ödevleri yaparken bilgileri internetteki sitelerden aynen almalarını sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Yılmaz ve Benli (2011) tarafından yapılan araştırmada da performans görevleri ile ilgili olarak öğrencilerin kaynaklara ulaşmada problem yaşadıkları ve bilgilerin internetten hazır bir şekilde alındığı ortaya konmuştur. Araştırmada bazı öğretmenlerin sorun olarak gördüğü diğer bir durum ise öğrencilerin performans görevlerini yerine getirirken gerekli kaynaklara, araç ve gereçlere ulaşmakta sıkıntı yaşamalarıdır. Benzer şekilde Çetin (2009) de yaptığı araştırmada öğrencilerin performans görevlerini hazırlarken en çok araç gereç bulmakta zorlandıklarını belirtmiştir.

Araştırma sonucunda, performans değerlendirme çalışmalarında, öğretmenlerin yaşadıkları en önemli sorun ise sınıfların kalabalık olması nedeniyle her performans görevine geri bildirim vermekte zorlanmalarıdır. Bazı araştırma sonuçlarında da (Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; Acar ve Anıl, 2009; Metin ve Demiryürek, 2009;) görülmektedir ki öğretmenler sınıf mevcutlarının kalabalık olmasının alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerinin uygulanmasını olumsuz etkilediği, öğrencilerin değerlendirilmesini zorlaştırdığı, öğretmenlerin problemler yaşamalarına sebep olduğu görüşünde birleşmektedir. Başka araştırmalar sonucunda elde edilen bulgulara da öğretmenler performans değerlendirmeye ilgili olarak yaşanan zorlukların başında, sınıfların kalabalık oluşunun, zamanın yetersizliğinin ve öğretmenlerin performans görevi konusunda yeterli bilgiye sahip olmamalarının geldiğini ifade etmişlerdir. (Coşkun, Gelen ve Kan, 2009; Güvey, 2009; Şenel Çoruhlu, Erneas, ve Çepni, 2009; Arı, 2010; Gömleksiz, Sinan ve Demir, 2010).

Diğer bir bulgu ise araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun performans görevlerini değerlendirirken kendilerinin hazırladıkları puanlama anahtarlarını kullanmalarıdır. Özbay'a (2007) göre performans görevlerinde, tek bir doğru cevap olmadığı ve görevi tamamlamak için değişik yollar bulunması nedeniyle başarılı bir şekilde değerlendirilmesi için bir dereceli puanlama anahtarı ile eşleştirilmeli ve iyi tanımlanmış ölçütlere göre değerlendirilmelidir. Nitekim görüşme yapılan öğretmenler de kendilerinin hazırladıkları puanlama anahtarlarını kullanmalarının gerekçesi olarak kendilerinin belirledikleri ölçütlerin verdikleri performans görevinin niteliğine daha uygun olmasını ve görevi yerine getirme düzeylerini tam olarak belirtebildiğini göstermişlerdir. Bazı araştırmalarda ise öğretmenlerin performans görevlerini bireysel olarak hazırladıkları derecelendirme ölçeklerinin yanı sıra öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

derecelendirme ölçeklerine göre de değerlendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır (Oğuz, 2008; Acar ve Anıl, 2009; Benli, 2010; Bal, 2013).

Araştırma sonucunda görüşme yapılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öz değerlendirme formu ve öz eleştiri formu kullanmadığı saptanmış, öğretmenler öz değerlendirmenin çok zaman aldığını ayrıca öğrencilerin öz değerlendirme yaparken objektif değerlendirme yapmakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Yıldırım ve Karakoç Öztürk (2009) tarafından yapılan araştırma sonucunda da benzer bulgulara ulaşılmış, Türkçe öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun öz değerlendirme ve benzer şekilde akran değerlendirme formlarını çok az kullandıkları veya hiç kullanmadıkları saptanmıştır. Oysa ki süreç değerlendirmede oldukça önemli olan, öğretimin bütün aşamalarında, dil ve düşünme becerileri gibi becerilerin gelişmesinde etkili olan öz değerlendirmenin yapılması gerekmektedir. Öğrenciler değerlendirme sürecine etkin olarak katıldığında öğrenmeye karşı ilgi ve güdülenmişlik düzeyi artar, kuvvetli ve zayıf yönlerinin farkına varır, eleştirel düşünme, sorumluluk alma, öz yönetimi sağlama gibi becerileri kazanır, kendini ve başkalarını belli ölçütlere göre değerlendirme becerisi kazanır (Karakaya, 2007, s. 35). Bu kuramsal bilgilerden yola çıkarak öğretmenlerin değerlendirme sürecinde öz değerlendirmeye yer vermelerinin gerektiği, bunun önemli ve yararlı sonuçlar doğurabileceği söylenebilir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan bir diğeri de performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde etkisine yöneliktir. Bu bağlamda bazı öğretmenler performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde olumlu etkilerinin olduğuna, bazı öğretmenler ise olumsuz etkisinin olduğuna dair görüş bildirmişlerdir. Olumlu etkilerinin olduğunu düşünen öğretmenler performans değerlendirmeye dayalı çalışmalar sayesinde velilerin eğitim-öğretim sürecine dâhil olduklarını ve çocuklarıyla kaliteli zaman geçirmeye başladıklarını belirtmişlerdir. Performans değerlendirme çalışmalarının veliler üzerinde olumsuz etkilerinin olduğunu düşünen öğretmenler ise velilerin performans değerlendirmeyi gereksiz ve yararsız bulduklarını, ayrıca çocuklarının yerine ödev yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Performans görevlerini yerine getirirken öğretmenlerin ve öğrencilerin sorumlulukları olduğu kadar ailelerin de sorumlulukları vardır. Örneğin çocukları yardım istediğinde veliler yardımcı olmaya çalışmalıdırlar. Ancak yapılan yardım, çocuğun yerine ödevi yapmak olmamalı, onu yönlendirmeye yönelik olmalıdır. Yapılan bazı araştırmalar performans görevleri yapılırken velilerin yardımcı olmalarının öğrencilerin akademik başarılarına pozitif etki ettiğini göstermiştir. Epstein, Simon ve Salinas (1997) yaptıkları çalışmada, ev ödevinin aile üyeleriyle etkileşimli biçimde yapıldığında öğrencilerin okuma yazma becerilerinde olumlu gelişme meydana getirdiğini belirtmişlerdir (Akt. Tüysüz, Karakuyu ve Tatar, 2010). Ayrıca ailelerin çocukların zamanı planlamasında yardımcı olması, okul etkinliklerine katılması ve gerektiğinde ev ödevlerine yardımcı olması gerektiği ifade edilmektedir (Boult, 2006; Haack, 2007). Ancak öğrencilerin performans görevleri ile bazı becerilerinin geliştirilebilmesi için veliler sınırlı şekilde yardım etmelidir. Buna rağmen performans görevlerini yaparken bazı veliler özellikle konuyla ilgili bilgilerin toplanmasında rol üstlenmekte, bu da bazı sorunların yaşanmasına neden olabilmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgu da bu sorunu ortaya koymakta, bazı öğretmenler velilerin çocuklarının yerine performans görevlerini yapmaya başladıklarını düşünmektedir. Yapılan başka araştırma sonuçları da (Belet ve Girmen, 2007; Meydan ve Öztürk, 2008; Tüfekçioğlu ve Turgut, 2008) bu bulguyu destekler niteliktedir. Selanik Ay ve diğerleri (2008) tarafından yapılan araştırmada da, öğretmenlerin çoğu, performans görevlerinin yapılma aşamasında velilerin öğrencilere yardım ettiklerini belirtmişlerdir. Acar ve Anıl (2009) ile Yılmaz ve Benli (2011) yaptıkları araştırmada performans görevlerinin çoğunun veliler tarafından yapıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Oysaki velilerin performans görevlerindeki rolü rehberlik etmek, ilgili kaynaklara yönlendirmek ve öğrencinin zorlandığı yerlerde yardımcı olmak biçiminde olmalıdır.

Araştırmada elde edilen bulgular dikkate alınarak şu önerilerde bulunulabilir:

- Öğretmenler öğrencileri performans görevlerinin temel amaçları hakkında bilgilendirmeli, görevleri yerine getirirken internet ya da diğer kaynaklardaki bilgileri aynen kopyalamak yerine özgün bir senteze ulaşmaları konusunda uyarabilir. Bununla birlikte öğretmenler performans görevi verirken öğrencilerin seviyelerini, ön bilgilerini, ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak farklı ve ilginç konular belirlemeli, öğrencilere seçme şansı sunmalıdır.
- Veliler performans görevinin amaçları ve uygulanma nedenleri konusunda bilgilendirilmeli, performans görevlerinin öğrenciler tarafından yapılmadığında amacına ulaşamayacağı ve yararlı olmayacağı hakkında uyarılmalıdır.
- Öğretmenler her performans görevine geri bildirim vermenin zorluğunu ve performans görevlerinin fazla zaman alması nedeniyle değerlendirme sürecinde sorunlar yaşamalarını gerekçe göstermemeli, performansla dayalı değerlendirmeye ve geri bildirimlere mutlaka zaman ayırmalıdır.
- Son olarak bu araştırma sadece Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlı olduğu için Türk Dili ve Edebiyatı dersinde performans değerlendirmeye yönelik olarak öğrencilerin ve velilerin de görüşleri araştırılarak, ilgili literatüre katkı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- ACAR, M., ANIL, D. (2009). Sınıf öğretmenlerinin performans değerlendirme sürecindeki değerlendirme yöntemlerini kullanabilme yeterlikleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 2, 354-363.
- AIRASIAN, P.W. (1994). *Classroom Assessment*. Singapore: McGraw-Hill International Editions.
- ARI, A. (2008). Öğretmenlere göre proje ve performans görevlerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (34) ,32-55.
- ARSLAN, A. (2013). Türkçe öğretmenlerinin proje ve performans ödevleri ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(6), 11-22.
- BAL, A. P. (2013). Matematik öğretmenlerinin performans görevine bakış açıları. *International Journal of Social Science*, 6 (1), 385-402.
- BAŞBOĞAOĞLU, U., DEMİR, M. (2011). İlköğretimde uygulanan performans görevlerinin etkililiğine ilişkin geliştirilen tutum ölçeğinin geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(2), 23-30.
- BELET, Ş. D., GİRMEN, P. (2007). Türkçe dersinde kullanılan performans ödevlerinin etkililiği. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- BENLİ, N. (2010). *İlköğretim 1. kademedeki verilen performans görevlerinin öğretmen ve veli görüşleri açısından değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- BOULT, B. (2006). *176 Ways to involve parents: practical strategies for parenting with families*. California: Corwin Pres Inc.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş.(2007). Performansa dayalı durum belirleme nedir?. *İlköğretim Eğitimi Dergisi*, (8), 28-32.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

- CEMİLOĞLU, M. (2013). *Yeni programlara uyarlanmış Türk dili ve edebiyatı öğretimi* (2. Baskı). Ankara: Aktüel Yayıncılık.
- COŞKUN, E., GELEN, İ., KAN, M. O. (2009). Türkçe derslerindeki performans görevleri konusunda öğretmen ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6, 22-55.
- COX, C. (2005). *Teaching language arts.* (5th ed.). USA: Pearson.
- CRESWELL, J. W. (1998), *Qualitative and inquiry and research design choosing among five traditions*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- ÇETİN, M. O. (2009). *Öğrencilerin çoktan seçmeli, yazılı yoklama ve performans görevleri ile ölçülen fen ve teknoloji dersi başarıları ve öğrencilerin performans görevlerine ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- ÇETİN, M., O., ÇAKAN, M. (2010). Fen ve teknoloji dersi başarılarının farklı yaklaşımlarla ölçülmesi ve bu yaklaşımlara ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 1(2), 93-99.
- DENİZ, E., KAPTAN, F. (2011). Yapılandırmacı fen eğitiminde tamamlayıcı ölçme değerlendirme uygulamalarından performans temelli değerlendirmenin önemi. *Karadeniz Dergisi*, (9), 25-43.
- DOĞAN, A. B. (2005). *Fen öğretiminde değerlendirme etkinlikleri üzerine öğretmen görüşleri (Van ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- EISNER, E. W. (1999). The uses and limits of performance assessment. *Phi Delta Kappan*, 80(9), 658-660.
- GELBAL, S., KELECİOĞLU, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- GÖÇER, A. (2014). Türk dili ve edebiyatı öğretiminde ölçme ve değerlendirme M.D. Erdem ve Akkaya (Ed.), *Türk dili ve edebiyatı öğretimi içinde* (s. 183-219). Ankara: Pegema.
- GÖMLEKSİZ, M., BULUT, İ. (2007). Yeni fen ve teknoloji dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 76-88.
- GÖMLEKSİZ, N., M., SİNAN, T., A., DEMİR, S. (2010). İlköğretim Türkçe dersi proje ve performans görevlerinin gerçekleştirilme sürecine yönelik öğrenci görüşleri (Malatya ili örneği). *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 5(3), Summer, 2010, p.1320-1349, www.turkishstudies.net, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020ANKA RA/TURKEY.
- GÜNDAY, R. (2012). *Edebi metinlerin incelenmesi ve öğretimi*. Ankara: Elhan Kitap Yayın Dağıtım.
- GÜNEY, Z. (2010). *İlköğretim 4-5. sınıflarda verilen performans ve proje ödevleriyle ilgili öğretmen ve veli görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- GÜNEŞ, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınevi.

- GÜREL, N. (2012). *Performans görevlerinin öğrencilerin matematik başarısına ve tutumuna etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- GÜVEY, E. (2009). *İlköğretim 1-5. sınıf öğretim programlarında yer alan proje ve performans görevlerine ilişkin öğretmen ve veli görüşleri (Eskişehir ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- HAACK, M., K. (2007). *Parents' and teachers' beliefs about parental involvement in schooling*. Unpublished doctoral dissertation, Presented to the Faculty of The Graduate College at the University of Nebraska, Lincoln.
- KARAKAYA, İ. (2007). Öğrenci algısının geliştirilmesi: öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirme formları. *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, (8), 35-37.
- KOÇ, K. (2007). Performans görevi nedir?. *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, (8), 33-34.
- KUTLU, Ö., DOĞAN, C., KARAKAYA, E. (2008). *Öğrenci başarısının belirlenmesi performans ve portfolyoya dayalı durum belirleme*. Ankara: Pegema.
- MARZANO, R. J., PICKERING, D., MCTIGHE, J. (1993). Assessing student outcomes. *Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development*, 1(5), 37-43.
- MCMILLAN, J.H., MYRAN S., WORKMAN, D. (2002). Elementary teachers classroom assessment and grading practices. *Journal of Educational Research*, 95 (4), 203-213.
- MEB (2011a). *Ortaöğretim Türk Edebiyatı Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- MEB (2011b). *Dil ve Anlatım Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- METİN, M., DEMİRYÜREK, G. (2009). Türkçe öğretmenlerinin yenilenen Türkçe öğretim programlarının ölçme değerlendirme anlayışı hakkındaki düşünceleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 37-51.
- MEYDAN, A., ÖZTÜRK, Ç. (2008). Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler öğretiminde uygulanan ölçme-değerlendirme yaklaşımına ilişkin görüşleri. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildirileri* (s. 629-635). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MILES, M. B., HUBERMAN, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks: Sage Publications.
- OĞUZ, Ö. (2008). *Matematik dersi performans görevlerine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- OOSTERHOF, A. (2003). *Developing and using classroom assessment*. (3rd ed.). New Jersey: Person Education Inc.
- ÖZBAY, M. (2007). *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*. Ankara: Öncü Yayınları.
- ÖZTÜRK, P. (2010). *İlköğretim II. kademe Türkçe dersi performans görevi başarı puanları ile akademik başarı ve derse yönelik tutum arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- PALM, T. (2008). Performance assessment and authentic assessment: a conceptual analysis of the literature. *Practical Assessment Research & Evaluation*, 13(4), 1-11.
- POPHAM, J. W. (2005). *Classroom assessment: what teachers need to know*. Pearson Education, Inc.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

- SELANİK AY, T., KARADAĞ, F., ÇENGELCİ, T. (2008). İlköğretim birinci basamakta gerçekleştirilen performans görevlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildirileri* (s. 126-130). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ŞEKER, M. (2009). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim-öğretim çalışmalarına katılım düzeylerine arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- ŞENEL ÇORUHLU, T.; ERNEAS, S., ÇEPNİ, S. (2009). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini kullanmada karşılaştıkları problemler: Trabzon örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 122-141.
- TÜFEKÇİOĞLU, N., TURGUT, S. (2008). Yenilenen ilköğretim programı çerçevesinde değişen ölçme değerlendirme uygulamalarına sınıf öğretmenlerinin bakış açıları ve karşılaştıkları zorluklar. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildirileri* (s. 131-133). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- TÜYSÜZ, C., KARAKUYU, Y., TATAR, E. (2010). Fen ve teknoloji dersindeki performans görevlerine yönelik veli tutumlarının belirlenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitim Dergisi*, 4 (1), 108-122.
- VENDRYES J. (2001). *Dil ve düşünce*. İstanbul: Multilingual.
- YEŞİLYURT, E. (2012). Fen ve teknoloji dersinde kullanılan ölçme değerlendirme yöntemleri ve karşılaşılan güçlükler. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 7/2, Spring 2012, p.1183-1205, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020ANKARA/TURKEY>
- YILDIRIM A., ŞİMŞEK, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- YILDIRIM, F., KARAKOÇ ÖZTÜRK, B. (2009). Türkçe dersi öğretim programının ölçme değerlendirme ögesi hakkında öğretmen görüşleri, *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:3 Sayı:37, s.92-108.
- YILMAZ, M., BENLİ, N. (2011). İlköğretim 1. kademedeki verilen performans görevlerinin öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2011), 250-267.
- YİĞİT, F., KIRIMLI, B. (2014). Türkçe öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerini uygulama biçimleri ve uygulamada karşılaştıkları sorunlar. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 9/3 Winter 2014, p. 1621-1639, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020,ANKARA-TURKEY>

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

KARAKOÇ ÖZTÜRK, B., (2015). “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Performans Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri: Nitel Bir Araştırma / Turkish Language And Literature Teachers’ Views On Performance Assessment: A Qualitative Research”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Şefik Yaşar Armağanı), Volume 10/11 Summer 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8506>, p. 949-970.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

